

[Indenrigsministeren.]

gang har været diskuteret her i tinget og i timelange møder i udvalgene, senest da vi sidst havde valgloven til behandling, uden at det er lykkedes at nå frem til en løsning. Men jeg hører til dem, der tror, at dette problem vil blive ved med at eksistere, indtil man finder en løsning.

Hr. Holger Eriksen rejste — på egne vegne, skynder jeg mig at sige — spørgsmålet om at ophæve opstillingskredsene og gå over til opstilling i amtskredse. Jeg forstod, at hr. Harald Nielsen ikke var principielt afvisende; også hr. Poul Sørensen ville drøfte det, og hr. Morten Lange hilste det nærmest med fryd. Jeg vil mene, at man bør lade dette spørgsmål bero til kommunestrukturen ligger fastere, end tilfældet er nu — dette her er jo en overgangsordning. Vi må have valgloven i orden, for man ved jo aldrig, hvornår der bliver tale om et folketingsvalg; det kan komme meget hurtigt, det kan jo komme, inden kommunestrukturen er bragt i orden — ikke at jeg tror det, men det kan jo ske, og så må vi have sagen i orden. Men når vi er nået længere frem, når amtsgrænserne turde være fastlagt — nogle amter måske nedlagt — når købstædernes arealproblemer er løst, og når sognekommunernes sammenlægning er nået endnu længere frem, så rejser sig naturligvis ikke alene spørgsmålet om ændring af valgkredse, men også om ændring af mange andre administrative inddelinger, og i den forbindelse er det jo muligt, at problemet om en helt ny form for valglov kan rejses, herunder spørgsmålet om ophævelse af opstillingskredsene. Jeg ville derfor finde det naturligere at rejse de principielle spørgsmål, når vi har en bedre oversigt over den kommende kommunestruktur. I dag drejer det sig kun om en ajourføring, om at sørge for, at sagen er i orden, hvis ulykken, et valg i utide, skulle ramme vor hårdt prøvede befolkning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør

indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om vederlagsfri hospitalsbehandling for alle danske statsborgere [af Skræppenborg-Nielsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XVII) findes i tillæg A., sp. 2247, fremsættelsen i tidenden sp. 3946).

Sagen sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Når man nu støder på et forslag til folketingsbeslutning, for hvilket man har en vis sympati, og som er fremsat af politiske modstandere, er det vel naturligt at begynde med lidt drilleri.

Jeg vil da gerne sige: forslaget har fået en besynderlig titel. Det kunne diskuteres, om man skal anvende ordet „for“ eller ordet „af“. Og man kunne rejse spørgsmålet: hvad med ikke-danske statsborgere? Men det afgørende er, at forslagets titel er særdeles uklar, når henses til indholdet af beslutningsforslaget. Den lyder nemlig:

„Forslag til folketingsbeslutning om vederlagsfri hospitalsbehandling for alle danske statsborgere“.

Ja men det har de jo i dag, for så vidt de betaler til deres sygekasse. Det, det drejer sig om, er jo, når man sammenholder med de i øvrigt kortfattede bemærkninger og den lakoniske fremsættelsestale, simpelt hen problemet om en administrativ forenkling.

Må jeg om baggrunden for dette forslag til beslutning sige, at den seneste opgørelse over udgifterne ved driften af de offentlige hospitaler, nemlig for regnskabsåret 1964-65, viser, at driften af disse hospitaler koster 1.407 mill. kr. Heraf betaler staten 1 milliard kr. inklusive et tilskud på 19 mill. kr. til de statsanerkendte sygekasser. Kommunerne betaler 344 mill. kr., og sygekasser og fortsættelsesygekasser betaler netto 63 mill. kr., altså 4½ pct. af de samlede udgifter, og taksten pr. dag er mellem 5 og 10 kr. alt efter stedet.

Forslaget sigter altså alene mod en

[Indenrigsministeren.]

administrationsforenkling; for patienterne sker der ingen ændring. Forslaget indebærer derfor — således læser jeg det i hvert fald — at statskassens tilskud til sygekasserne reduceres tilsvarende som sygekassernes udgifter til hospitalerne daler, og at fortsættelsessygekasserne simpelt hen skal indbetale det beløb, som ordningens gennemførelse medfører i besparelser for disse. Dét synes jeg forslagsstillerne med rette har peget på, om de 4½ pct. er al den administration værd, som den gældende ordning indebærer.

Her rejser sig imidlertid det spørgsmål: hvor ligger besparelserne i administrationen? Utvivlsomt vil hospitaler og sygehuse opnå en administrativ besparelse. Hvorvidt sygekasser og fortsættelsessygekasser vil opnå en sådan besparelse, afhænger vel af, hvorledes man nærmere tænker sig ordningen formuleret. Hvis det er sådan, at sygekasserne i hvert enkelt tilfælde skal beregne, hvad de skulle have betalt, og statstilskuddet reduceres hermed, er den administrative besparelse til at overse, og hvis fortsættelsessygekasserne nøje skal beregne, hvad de skulle have betalt til hospitalerne og i stedet skal indbetale til statskassen, er den administrative besparelse også til at overse. Derfor tror jeg nok, vi i udvalget må drøfte, om ikke det rimelige er at gå over til skønsmæssigt ansatte tilskud fra sygekasser og fortsættelsessygekasser, medmindre man vil finde en helt anden fremgangsmåde praktisabel.

Om der bliver besparelser af væsentlig betydning i den kommunale administration, i sygekassedirektoratet og i de implicerede ministerier, afhænger vel også af, hvordan ordningen til syvende og sidst formuleres.

Forslaget er som sagt tiltalende, og vi bør søge det fremmet. Tankegangen at nedbringe administrationsomkostninger, hvor disse er overflødige, er særdeles rimelig. Det er muligt, det kunne munde ud i, at vi forelagde spørgsmålet for sygehusrådet, men vi møder altså fordomsfrit til forhandling i udvalget både om indholdet og om fremgangsmåden.

Ordføreren for forslagsstillerne (Skrappeborg-Nielsen): I henhold til gældende syge-

huslov skal alle offentlige sygehuse her i landet have et takstregulativ, og det har de derfor også. De takster for sygehusbehandling m. v., der er gældende i henhold til disse takstregulativer ud over landet, er noget forskellige fra amt til amt. Men fælles for dem alle er — og det har ministerens udtalelser her for et øjeblik siden også til fulde bekræftet — at de beløb, sygehuse opkræver i henhold til disse betalingsregulativer, kun dækker en brøkdel, det vil altså sige 4½ pct. af, hvad det i dag koster at blive behandlet på et moderne sygehus m. v. Først og fremmest staten, men også amterne og kommunerne betaler langt den overvejende del af, hvad det egentlig koster. Den indtægt, der tilflyder sygehuse som følge af de takstregulativer, der som nævnt er lovfæstede, kommer i alt væsentlig fra de offentlige sygekasser og fra fortsættelsessygekasserne. Af de beløb, de offentlige sygekasser betaler til sygehuse, får sygekasserne 25 pct. af udgiften tilbage fra staten i form af statstilskud.

Det er fra gammel tid en udbredt opfattelse, at det er de offentlige sygekasser og fortsættelsessygekasserne, der faktisk betaler, hvad det koster at ligge på sygehus, men det er og har længe været helt, helt forkert. Det, sygekasserne og fortsættelsessygekasserne i dag indbetaler til sygehuse, er ganske enkelt — det fremgår også af bemærkningerne til forslaget — en betaling, der kort og godt kan karakteriseres som værende symbolsk; hvad alle, der kender til forholdet, så udmærket ved i forvejen. Det siger sig selv, at den meget udviklede betalingsordning, der i dag er gældende, medfører en hel masse efter vor opfattelse helt overflødig administration, ikke alene for sygekasserne, men også og vel i særdeleshed for sygehuse.

Vort forslag til folketingsbeslutning går derfor ud på at afskaffe denne overflødige administration og gøre det vederlagsfrit for alle danske — og her må jeg vist føje til: for alle med fast bopæl i Danmark — at få den nødvendige behandling på vore sygehuse m. v. Og det kan altså også påregnes, at en ordning, der måske ikke helt skal være som den foreslåede, kan gennemføres uden nævneværdig udgift for staten.

Ikke mindst i en tid, hvor man fra alle sider taler om en forenkling, en effek-

[Skræppenborg-Nielsen.]

tivisering og en billigørelse af den offentlige administration, er det vor opfattelse, at man passende kan begynde her. Lad mig sige det sådan, også efter at vi har hørt ministeren, at der er vel næppe tvivl om — det vidste jeg i og for sig godt i forvejen — at den ordning, som vi her tilstræber, kan gennemføres på anden måde end den, vi anfører i selve forslaget og i bemærkningerne til forslaget. Men det kan vi jo alt sammen se på i det udvalg, som vi forhåbentlig får nedsat.

Jeg vil gerne takke ministeren for det, han her gav udtryk for. Det er meget let for en minister at komme med små drillerier, når det er almindelige folketingsmedlemmer, der har udarbejdet sådanne forslag. Jeg tror nok, at den højtærede minister er fuldstændig klar over, hvor vanskeligt det egentlig er; ikke mindst er det meget, meget vanskeligt på dette meget specielle og meget administrative område, et administrativt område, der er meget, meget vanskeligt at komme helt til bunds i. Det er altså årsagen til, at vi opfordrer regeringen til at fremsætte de fornødne lovforslag. Vi ved da også godt, at de lovforslag, der skal fremsættes, vil gribe ind i en hel masse andre forhold, som i alt fald jeg har svært ved at overse.

Når dette er sagt, vil jeg gerne sige, at jeg tror, vi skal nå til en skønsmæssig betaling for at forenkle administrationen, en skønsmæssig betaling beregnet efter, hvad sygekasser og fortsættelsessygekasser i dag procentvis betaler af de nuværende sygehusudgifter; hvis disse stiger, så stiger sygekassernes og fortsættelsessygekassernes tilskud tilsvarende o. s. v. Og hvad angår selve de administrative besparelser, ja, da vil de jo også komme til at foreligge for medlemmerne, for borgerne, idet man afskaffer alle kautionsbeviser, alle regningsudstedelser o. s. v. Jeg tør da godt sige, at der udstedes i hvert fald nok 1 mill. kautionsbeviser om året. Det bortfalder, hvis dette

eller noget tilsvarende bliver til lov forhåbentlig inden alt for længe.

Jeg kan ikke sige andet, end at jeg er i og for sig tilfreds med ministerens udtalelser, og jeg håber meget, at vi i det udvalg, der bliver nedsat, kan få en fordomsfri behandling af forslaget med det resultat, at vi kan få denne efter min mening ganske urimelige ordning ud af verden, en ordning, der vel nok for mange år siden var helt i orden, men som tiden i allerhøjeste grad for længst er løbet fra.

Niels Mørk: Det er jo ikke første gang, spørgsmålet om vederlagsfri sygehusbehandling rejses. Den 15. november 1962, ved sygeforsikringslovforslagets første behandling, fremsatte jeg ønsket om, at al sygehusbehandling skulle være gratis for befolkningen. Den 8. august 1964 henstillede de danske sygekasser i en resolution til regering og folketing, at ophold og behandling på offentlige sygehuse blev gjort vederlagsfri.

Jeg forstår det foreliggende forslag sådan, at sygekasser og fortsættelseskasser skal udrede deres andel i form af nedsat stats-tilskud for sygekassernes vedkommende og i form af en kollektiv indbetaling for fortsættelseskassernes vedkommende, medens ikke-forsikrede slipper for betaling.

Der vil, så vidt jeg kan se, blive problemer med, hvordan sygekassernes og navnlig fortsættelseskassernes andel skal beregnes. Det ligger jo sådan, at sygekassernes udgifter til sygehusbehandling i 1964 var 80,4 mill. kr., og statens tilskud til sygekasserne for denne udgift har været 25 pct. Sygekassernes nettoudgift har altså i 1964 været 60,3 mill. kr. Heri er imidlertid indregnet udgifter til private klinikker, rekonvalescenthjem og kuranstalter, som sygekasserne fortsat skal udrede.

Jeg har stadig den opfattelse, at målet må være fri sygehusbehandling, det vil sige, at driften afholdes af det offentlige, af stat og kommuner, og at den indlagte

[Niels Mørk.]

eller hans sygeforsikring fritages for betaling. Det rette forum til behandling af en sådan reform må vel være socialreformkommissionen, og spørgsmålet vil givetvis også blive rejst dér. Men kan vederlagsfri sygehusbehandling gennemføres her i folketinget uden at afvente socialreformkommissionens indstilling, ville det for mig at se kun være en fordel.

Jeg kan altså tilsige vor positive medvirken til drøftelse af forslaget i et udvalg, og vi vil gerne fra vor side medvirke til at gå endnu længere, medvirke til at opnå helt fri sygehusbehandling for alle sygdomsramte medborgere.

P. E. Eriksen: Da mit partis ordfører, hr. Thisted Knudsen, er forhindret i at være til stede, skal jeg blot komme med nogle få bemærkninger om det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om vederlagsfri hospitalsbehandling.

Vi er fra venstres side tilhængere af størst mulig administrativ forenkling: mellem de forskellige kasser, mellem det offentlige kontorer, mellem de forskellige institutioner, mellem stat og kommuner o. s. v. Da det foreliggende forslag stiler imod en forenkling, vil vi derfor gerne se på det.

Også vi erkender, at det beløb, sygekasserne betaler for hospitalsindlæggelser, mere og mere nærmer sig det symbolske; der betales 8-10-12 kr. pr. sygedag af en nettoudgift for sygehusene på 100-150 kr. eller mere. Men staten betaler også sin andel af driftsudgifterne ved sygehusene, nemlig gennemsnitlig 65 pct. af driftsudgifterne. Hvordan vil man sikre kommunerne, hvad dette angår? Når vi har et tilskudsberettiget sygedagsantal, der nærmer sig 9 millioner, kan man selv regne ud, hvilke beløb der er tale om. Jeg forstår godt, at dette skulle være et spørgsmål staten og sygekasserne imellem, men da betalingen varierer i de enkelte amter, hvordan vil man da skabe ligestilling, hvordan vil man — som jeg også tidligere har været inde på det — regne disse beløb ud? Det er et spørgsmål mellem de offentlige sygekasser indbyrdes og mellem fortsættelsessygekasserne og staten.

Som forslaget er formuleret, får de offentlige sygekasser et nedslag i statstilskuddet,

medens fortsættelsessygekasserne skal beregne det beløb, de sparer. Også heri ligger problemer, som jeg blot nævner: Jeg forstår, at der skal være udvalgsbehandling af forslaget, og under denne kan vi selvfølgelig drøfte spørgsmålene. Jeg vil blot gøre opmærksom på, at vi kan ikke gå ind for et forslag, som medfører en forskel, nemlig imellem de almindelige sygekasser og fortsættelsessygekasserne.

Som det ærede medlem hr. Niels Mørk var inde på, vil det være bedre at tage problemerne op i sammenhæng og se dem som en helhed, altså i socialreformkommissionen, der arbejder med vort forslag om et nyt tryghedssystem. At det er påkrævet, ses også af et forslag som dette. Skulle derfor under en udvalgsbehandling af dette forslag til beslutning tanker pege i retning af en forenkling, vil vi erklære os villige til at drøfte noget sådant. Vi kan ikke være uenige i, at sygekassernes betaling for medlemmernes sygehusophold spiller en mindre og mindre rolle i forhold til det offentlige udgifter hertil. Det er vort ønske at medvirke til en tryghedsordning, der er så enkel, effektiv og praktisk som muligt, men så skal vi også passe på, at vi ikke bevæger os i siksak på vejen.

Clara Munck: Det er jo allerede fremgået af de tidligere ordføreres og ikke mindst af indenrigsministerens indlæg, at denne sag vil blive henvist til udvalgsbehandling. Jeg kan på den konservative folketingsgruppes vegne sige, at vi selvfølgelig med interesse vil gå ind i et sådant udvalgsarbejde, men at vi ikke på grundlag af det forslag, der her foreligger, kan tilsige nogen særlig velvillig medvirken.

Man har fremsat forslaget, siges det, for at skabe en administrativ forenkling. Vi har allerede hørt fra de tidligere ordførere, at det er så som så med forenklingen. Det er opgjort, at der sidste år fra sygekasserne blev indbetalt til hospitalerne et beløb på ca. 80 mill. kr. Jeg har prøvet at undersøge forholdet for et enkelt hospital, og dér fik man 1,6 mill. kr. Man oplyser dér, at det administrative merarbejde for hospitalet ved at kontrollere og inddrive disse penge kostede ca. 40.000-45.000 kr. Det bliver altså en dyr administrationsforenkling for hospitalerne, for de vil ikke igennem de

[Clara Munck.]

statstilskud, de får, få fuld dækning for det beløb, som de i dag får fra sygekasserne for hospitalsbehandlingen. Det er også fremgået af det, der allerede er sagt, at staten jo kun refunderer sygekasserne 25 pct. af deres udgifter til den egentlige hospitalsbehandling. Vi ser altså nok en forenkling for kommunerne i dette forslag, men mener, den bliver for dyrt betalt. Vi kan ikke se, at forslagsstillerne har ret, når de hævder, at dette forslag kan gennemføres uden udgift for statskassen, for her mangler vi altså allerede dækning for tre fjerdedele af disse 80 millioner, der sidste år kom hospitalerne til gode.

Der er endvidere en anden ting, der gør os betænkelige ved dette forslag, og det er, at man ikke blot taler om indlæggelse på hospitaler, men også om ambulante behandling og undersøgelse. Vi mener ikke, at vort hospitalsvæsen i dag overhovedet har mulighed for at påtage sig ambulante behandling og undersøgelse af hele befolkningen. Vi har ikke hospitalsudbygning dertil, vi har ikke læger dertil, og det vil desuden betyde en indgriben i den måde, hvorpå vort lægesystem er opbygget, en indgriben, som vi altså også på nuværende tidspunkt vil være betænkelige ved.

Der er andre enkeltheder, vi ønsker drøftet, men da der altså bliver udvalgsbehandling, er der ingen grund til at komme ind på dem her.

Vi havde gerne set, at man under henvisning til det arbejde, der gøres i socialreformkommissionen, faktisk allerede nu havde meddelt forslagsstillerne, at et lovforslag af den art, de har ønsket, måtte vente; men nu vil vi altså under udvalgsbehandlingen være med til at drøfte disse ting.

Grethe Philip: Forslaget tilsigter en forenkling af administrationen, og i betragtning af de her fra tinget ofte udtalte ønsker om en sådan forenkling er det rart for en gangs skyld at se et ganske konkret forslag fremsat, så meget mere som ordføreren for forslagsstillerne selv kender sygekasseområdet indefra gennem sit arbejde på feltet.

Det er jo helt iøjnespringende, at det efterhånden er en ganske symbolsk betaling, der erlægges fra sygekasserne som bidrag til dækning af udgifterne ved sygehusophold.

Umiddelbart synes jeg, at det fremsatte forslag om bortfald af betaling for sygehusindlæggelse og ambulante behandling på sygehuse imod, at tilskuddet fra staten til sygekasserne ændres, og at der fra fortsættelsesygekasserne indbetales et bidrag til staten, virker overordentlig tiltalende. Noget andet er så, om det vil være rimeligt at gennemføre denne ændring isoleret, eller om vi bør afvente resultatet af de strukturovervejelser på sygekassevæsenets område, der foregår i socialreformkommissionen. Men i og for sig kunne jeg da godt være tilhænger af, at vi tog denne sag isoleret op; det vil jo sikkert fremskynde sagen betydeligt, hvis vi kan ordne dette isoleret.

Jeg går ud fra, at vi får lejlighed til i udvalget at drøfte spørgsmålet nærmere, og jeg kan på mit partis vegne tilsige en åben drøftelse.

Iver Poulsen: For så vidt som det fremsatte forslag tilstræber administrative besparelser og forenklinger, er det klart, at det har de uafhængiges interesse, for vi mener jo, at der netop på det administrative område er meget at rette. Men i det foreliggende tilfælde må vi jo i hvert fald sikre os, at der ikke sker nogen forskelsbehandling imellem medlemmerne af de offentligt understøttede kasser og af fortsættelseskasserne. Nu er jeg jo helt klar over, at det er et meget indviklet område, men når der tales om en administrativ besparelse og forenkling, er den så ikke størst for de offentlige kasser? Vil fortsættelseskasserne ikke stadig væk have praktisk talt den samme administration? De skal overføre den indbetaling, som de nu betaler til hospitalsvæsenet, til statskassen. Jeg er ikke helt klar over, om man også dér opnår den samme administrative besparelse og bliver fri for lige så mange administrative besværligheder, som man gør det inden for de statsunderstøttede sygekasser.

Så har jeg jo hørt i dag både fra ministerens og fra anden side, at man måske skulle søge at nå frem til en skønsmæssigt ansat betaling. Nu er jeg ikke så stærkt inde i disse forhold som ministeren og mange andre, at jeg rigtig er klar over, hvordan man vil søge frem til dette skønsmæssige; men jeg vil da bare gøre opmærksom på, at det skønsmæssige altid er

[Iver Poulsen.]

uheldigt, hvis man kan fremkomme med noget sagligt, noget konkret.

Så er der endelig det med, at alle, der bliver syge, skal have vederlagsfri behandling på vore hospitaler og poliklinikker eller andre steder. Det kan være meget godt, men her rejser sig jo det spørgsmål, om de mennesker, der har sløset med deres sygeforsikring og ikke har sørget for at få en sygeforsikring i orden og har betalt til denne sygeforsikring og derigennem også til de offentlige foranstaltninger angående sygdomsbekæmpelse, skal have den samme ret som de mennesker, der har passet deres sygeforsikring.

Sådan kan der være så mange spørgsmål, som vi regner med bliver undersøgt og belyst i det udvalg, som kommer til at behandle forslaget. Men så meget kan jeg i hvert fald sige, at når det drejer sig om administrative besparelser, er de uafhængige altid interesserede.

Ordføreren for forslagsstillerne (Skræppenborg-Nielsen): Jeg vil gerne takke for en pæn og positiv modtagelse fra de fleste ordføreres side, fra langt de flestes side.

Hr. Niels Mørk sagde bl. a., at så kommer ikke-forsikrede, altså de, der hverken er sygekassemedlemmer eller fortsættelsessygekassemedlemmer, til at slippe for betaling. Nu ved vi jo godt, at der i et hvilket som helst land findes nogle, der kaldes uefterrettelige betalere; de findes desværre også her i landet. Men mig forekommer det, at disse uefterrettelige betalere i forvejen slipper for denne betaling; man har da heldigvis endnu ikke set, at de er blevet nægtet adgang hverken til læge eller til sygehus. Så melder spørgsmålet sig i denne forbindelse, om man virkelig for disse meget få personers vedkommende skal bibeholde det store administrationsapparat.

Jeg er helt enig med hr. Niels Mørk i hans betragtninger om, at målet må være fri sygehusbehandling; vi er helt enige. Men det, der i og for sig glædede mig ved at lave dette forslag og tænke dette forslag så nogenlunde igennem, var dette, at her kunne man for en gangs skyld, efter alt at dømme i hvert fald, komme med et forslag, som ikke kostede penge; det ville det jo

gøre, hvis man pludselig sagde, at nu skulle al sygehusbehandling være fri. Det ville koste statskassen adskillige millioner kroner. Forslaget her er fra min side udarbejdet som et skoleeksempel på en forenkling af administrationen; det ville ikke koste fem flade øre, stort set. Det var hovedtanken med det, og det var det, jeg havde gået og glædet mig til. Jeg tror også, at det kan gennemføres, hvis man er positivt indstillet over for det.

Vi har med dette forslag naturligvis ikke tilsigtet en forskelsbehandling mellem de offentlige sygekasser og fortsættelsessygekasserne, naturligvis ikke. Jeg er ikke en særlig varm tilhænger af fortsættelsessygekasserne, men den sag skal ikke drages ind i denne debat, fordi denne debat først og fremmest bør være præget af, at det er administrative lettelser, vi er ude efter; så kan man altid ved en anden lejlighed få debatten om, hvorvidt man skal bevare disse fortsættelsessygekasser eller sygekasserne overhovedet.

Og så til fru Clara Munck, der hævder, det er så som så med denne forenkling: nej, det er ikke så som så med denne forenkling. Det, der ligger af realiteter bag dette forslag, for så vidt man kan blive enig om at gennemføre det på en fornuftig måde, er en virkelig forenkling. Og hvad angår fru Clara Muncks beklagelse over, at der ikke er plads på sygehusene, hvis undersøgelser og al den slags ting skal med, vil jeg da bare lige gøre fru Clara Munck opmærksom på, at det, der står ordret i forslaget: ambulans behandling og undersøgelse på sygehuse og hospitaler, det er det, der står i gældende sygekasselov, så det er der altså ikke noget nyt i.

Til hr. Iver Poulsen, som også kom ind på spørgsmålet om fortsættelsessygekasserne, vil jeg sige, som jeg sagde før, at der er tale om en ligestilling i forhold til, hvordan forholdene er i dag, nøjagtig ligestilling. Jeg ved da godt, at det at give et skøn ikke er noget særlig godt, men et skøn kan dog gives på den måde, at man f. eks. siger: hvad betaler fortsættelsessygekasserne i dag procentvis af de samlede sygehusudgifter, og hvad betaler de offentlige sygekasser procentvis af de samlede sygehusudgifter? Stiger disse, så stiger deres

[Skræppenborg-Nielsen.]

tilskudsprocent; falder disse, så falder deres tilskudsprocent på det grundlag, vi i dag har.

Det var også hr. Iver Poulsen, der talte om de mennesker, der sløser med deres ting. Dem har jeg ikke meget tilovers for; dem kender jeg, jeg vil ikke sige alt for mange af, men jeg kender nogle stykker af dem og har aldrig haft sympati for dem, medmindre de ikke selv er skyld i, hvor de er kommet hen, og hvor dårligt de har det; men som jeg sagde før til hr. Niels Mørk, så betaler man jo for dem alligevel.

Jeg kan ikke sige andet, end at jeg har været tilfreds med den modtagelse, vort forslag har fået ved denne førstebehandling, og jeg glæder mig til det udvalgsarbejde, som jeg håber og tror meget hurtigt vil komme i gang på dette specielle område.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om grundforbedring og forslag til lov om finansiering af vandløbsregulering m. v. (Landvindingsloven).

Valgt blev: *Teichert, Bladt, Lund Jensen, Anker Jørgensen, Hans Lund, Carl Nielsen, Carl Petersen, Chr. Rasmussen, Ejner Kristensen, Søren Andersen, Peter Larsen, Kristen Østergaard, Juul Madsen, Chr. R. Christensen, H. C. Toft, Jens Peter Jensen (Agerskov) og Morten Lange.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere.

Valgt blev: *Chr. Rasmussen, Bladt, Hans Lund, Th. Mikkelsen, Carl Nielsen, Carl Petersen, Eigil Schytt, Teichert, Søren Jensen, Niels Eriksen, Conrad Kofoed, Peter Larsen, Niels Ravn, Chr. R. Christensen, Juul Madsen, Jens Peter Jensen (Agerskov) og Morten Lange.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om ommibus- og fragtmandskørsel med motor-køretøjer [af Arne Larsen m. fl.].

Valgt blev: *Horn, Boye Hansen Erhard Jakobsen, Anker Jørgensen, Waldemar Laurson, Helge Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Børge Schmidt, Holmberg, Holger Hansen, Thisted Knudsen, Peter Larsen, Ninn-Hansen, Mads Eg Damgaard, Juul Madsen, Kirkegaard og Arne Larsen.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 30. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1966-67.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om kreditforeninger.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om nedlæggelse af statsbanestrækningerne (statsbanerne) Høbro-Løgstør og Tommerup-Assens.

[Formanden.]

- 5) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Valgkredsfortegnelsen).

- 6) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til folketingsbeslutning om vederlagsfri hospitalsbehandling for alle danske statsborgere [af Skræppenborg-Nielsen m. fl.].

Mødet hævet kl. 15¹⁴.

83. møde.

Onsdag den 30. marts kl. 13.

Første næstformand (From): I skrivelse af dags dato meddeler økonomiministeren, at han ønsker — om muligt torsdag den 31. marts 1966 — at give tinget en redegørelse for „Økonomisk årsoversigt. Marts 1966“.

I skrivelse af dags dato meddeler folketingsmand Helge Nielsen på folketingsmand Doses vegne, at denne på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i tinget i mindst en måned, hvorfor han anmoder om orlov og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af Viola Nørlov til boligministeren:

„Vil ministeren medvirke til at søge den særlige sagkundskab vedrørende lejligheders brugsværdi, kvinder er i besiddelse af, nyttiggjort ved udpegningen af medlemmer til de kommende vurderingsnævn i henhold til boligforliget?“

Viola Nørlov: I boligforliget, som folketinget nu står over for at skulle behandle i konkrete lovforslag, er der et afsnit, der siger:

„Som udgangspunkt for normaliseringen foretages i kommuner (byområder), hvor huslejestoppet gælder, i såvel det private som det almenyttige byggeri en vurdering af lejligheder og erhvervslokaler med henblik på fastsættelse af den rimelige reelle lejeværdi. Ved vurderingen tages hensyn til lejlighedens alder, beliggenhed, kvalitet, udstyr og tilstand m. v.“

Endvidere siges der:

„Vurderingen foretages af særlige vurderingsråd, sammensat af repræsentanter for kommunen, ejerne og lejerne.“

En journalist ved B.T. har skrevet, at her er et område, hvor kvinder har saglig indsigt og burde tages med på råd. Han har spurgt en række kvinder her i folketinget om deres syn på sagen, og de er alle enige i hans betragtninger. I en parentes vil jeg gerne nævne, at det måske ville have været mere spændende og interessant, om også nogle af mændene her i tinget var blevet spurgt.

I dag kan vi i Aktuelt læse, at lovforslag om vurdering ventes vedtaget i maj. Da der i befolkningen er stor interesse for denne vurdering og de pågældende vurderingsnævn, har jeg tilladt mig at stille spørgsmålet.

Boligministeren (Kaj Andresen): Jeg tror, alle vil være enige i, at de lejevurderingsråd, som skal vurdere lejlighedernes brugsværdi under den kommende normaliseringsproces, bør rumme den størst mulige sagkundskab. Der er for mig heller ingen tvivl om, at kvinder har særlige forudsætninger for at vurdere en lejligheds praktiske og hensigtsmæssige indretning. Det er jo sådan, at det huslige arbejde — det må vi mænd erkende, selv om vi tager et nap med ved opvasken eller støvsugningen — stadig i særlig grad påhviler kvinderne, og at de gennem dette arbejde på nærmeste hold får indtryk af lejlighedernes kvalitet og deres brugbarhed.

I det boligpolitiske forlig af 18. januar 1966 er det forudsat, at lejevurderingsrådenes medlemmer skal udpeges af kommu-